

Príloha 5 Netechnické zhrnutie poskytnutých informácií uvedených v Správe o hodnotení strategického dokumentu a Záverečné stanovisko MŽP SR zo SEA posúdenia strategického dokumentu

A. Netechnické zhrnutie poskytnutých informácií uvedených v Správe o hodnotení strategického dokumentu

Základné údaje o obstarávateľovi

Názov: Ministerstvo výstavby a regionálneho rozvoja SR

Adresa sídla: Prievozská 2/B, 825 25 Bratislava 26, Slovenská republika

Oprávnený zástupca obstarávateľa:

Ing. Renáta Pečová, Ministerstvo výstavby a regionálneho rozvoja SR,
Prievozská 2/B, 825 25 Bratislava 26, tel. 02/5831 7510, email:
pecova@build.gov.sk

Základné údaje o strategickom dokumente

Názov: Operačný program Bratislavský kraj (na r. 2007 – 2013)

Územie: Pôsobnosť strategického dokumentu je pre územie Bratislavského kraja.

Dotknuté obce: Dotknutými obcami sú všetky sídla Bratislavského kraja.

Schvaľujúci orgán: Európska komisia

Vláda Slovenskej republiky

Obsah a hlavné ciele strategického dokumentu a jeho vzťah k iným strategickým dokumentom:

Operačný program Bratislavský kraj (ďalej len „OPBK“) predstavuje programový dokument Slovenskej republiky pre čerpanie pomoci z Európskeho fondu regionálneho rozvoja Európskej únie pre vybrané oblasti infraštruktúry a vedomostnej ekonomiky Bratislavského kraja na roky 2007 - 2013.

OPBK nadväzuje na ciele a priority Národného strategického referenčného rámca 2007 – 2013 (ďalej len „NSRR“) ako základného strategického programového dokumentu SR pre oblasť kohéznej a regionálnej politiky. OPBK implementuje a bližšie rozpracováva strategické priority NSRR č. 1. „Infraštruktúra a regionálna dostupnosť“ a č. 2. „Vedomostná ekonomika“ a to prostredníctvom špecifických priorít 1.1. Regionálna infraštruktúra, 1.2. Environmentálna infraštruktúra a ochrana životného prostredia, 2.1. Informatizácia spoločnosti a 2.4. Podpora konkurencieschopnosti podnikov a služieb najmä prostredníctvom inovácií.

Obsah strategického dokumentu je nasledovný:

- Súhrnný obsah dokumentu
- Príprava operačného programu
- Súčasná situácia v Bratislavskom kraji
- Stratégia operačného programu
- Prioritné osi a opatrenia
- Horizontálne priority
- Súlad stratégie s politikami, dokumentmi a cieľmi
- Finančný plán
- Systém implementácie
- Prílohy

Globálny cieľ bol definovaný na základe analýz, SWOT analýzy, ktorá je zhrnutá vo forme kľúčových disparít a faktorov rozvoja Bratislavského kraja a znie nasledovne: „Výrazne zvýšiť do roku 2013 konkurencieschopnosť a výkonnosť Bratislavského kraja ako centra rozvoja európskeho významu“. Globálny cieľ sa bude realizovať prostredníctvom troch prioritných osí a horizontálneho cieľa:

Prioritná os 1: Infraštruktúra

Cieľom prioritnej osi je zvyšovanie konkurencieschopnosti Bratislavského kraja cestou zvyšovania kvality a úrovne základného a stredného školstva, zlepšenia infraštruktúry životného prostredia, regenerácie sídel a zvyšovania kvality cestnej siete pri rešpektovaní trvalo udržateľného rozvoja.

Opatrenie 1.1 Obnova a rozvoj školskej infraštruktúry

Základným cieľom tohto opatrenia je riešenie neuspokojivého stavu základných a stredných škôl a modernizácia ich vnútorného vybavenia v nadväznosti na skvalitnenie a/alebo zmenu obsahu vzdelávania.

Opatrenie 1.2 Podpora investícií do ochrany životného prostredia

Základným cieľom opatrenia je podpora rozvoja environmentálnej infraštruktúry v oblasti protipovodňovej ochrany a ochrany prírody a krajiny.

Opatrenie 1.3 Modernizácia a rozvoj ciest II. a III. triedy

Základným cieľom opatrenia je zvýšenie kvality cestnej siete regiónu, odstraňovanie kritických nehodových lokalít a zvýšenie priepustnosti uzlových bodov na cestách II. a III. triedy, čím sa výraznou mierou prispeje k zvyšovaniu bezpečnosti cestnej premávky.

Opatrenie 1.4 Regenerácia sídel

Základným cieľom opatrenia je zvýšiť konkurencieschopnosť a inovatívnu kapacitu mestských sídel Bratislavského kraja.

Prioritná os 2: Inovácie a informatizácia

Cieľom prioritnej osi je zvyšovanie inovačného potenciálu regiónu, vytváraním podmienok stimulujúcich inovatívne procesy a rozvoj informatizácie verejnej správy a prenikanie informačných technológií do všetkých oblastí života spoločnosti. Iba tak je možné zabezpečiť trvalý rast konkurencieschopnosti.

Opatrenie 2.1 Inovácie a technologické transfery

Základným cieľom opatrenia je výrazne zvýšiť všetky typy inovácií v podnikateľskej sfére, podporiť zavádzanie progresívnych technológií a tým zabezpečiť dlhodobú konkurencieschopnosť MSP a vysoký rast produktivity.

Opatrenie 2.2 Informatizácia spoločnosti

Základným cieľom opatrenia je vytvorenie modernej verejnej správy poskytujúcej flexibilné, ľahko dostupné efektívne verejné služby občanom a zabezpečenie rozvoja a digitalizácie knižníc, archívov, múzeí a galérií a ďalších špecializovaných pamäťových a fondových inštitúcií.

Prioritná os 3: Technická pomoc

Cieľom tejto prioritnej osi je „zabezpečenie implementácie OPBK v súlade s nárokmi kladenými na riadenie, implementáciu, kontrolu, monitorovanie, hodnotenie operačného programu a na administratívne štruktúry zodpovedné za realizáciu operačného programu“.

Horizontálne priority

Pri každej intervencii v rámci OPBK budú v súlade s Národným strategickým referenčným rámcom SR rešpektované štyri horizontálne priority:

- *Marginalizované rómske komunity*
- *Rovnosť príležitostí*
- *Trvalo udržateľný rozvoj*
- *Informačná spoločnosť*

Environmentálne ciele vrátane zdravotných cieľov

Pri určovaní environmentálnych cieľov a priorít sa identifikovali relevantné platné medzinárodné, národné a regionálne dokumenty, ktoré podporujú záujmy starostlivosti o životné prostredie alebo podporujú uplatňovanie trvalo udržateľného rozvoja.

Z posúdenia týchto dokumentov (s prihliadnutím na zameranie prioritných osí OPBK) vyplývajú tieto zásadné environmentálne priority, ciele a mechanizmy ich implementácie, ktoré by mal rešpektovať OPBK vo svojich navrhovaných opatreniach:

1. Zmena klímy a čistá energia - obmedziť zmenu klímy a náklady spojené s elimináciou negatívnych účinkov zmeny klímy na spoločnosť a životné prostredie. Jedným z opatrení je aj zvýšenie podielu energie vyrobenej z obnoviteľných energetických zdrojov.

2. Príroda a biodiverzita – zabezpečiť ochranu, zachovanie, obnovenie a rozvoj fungovania prirodzených systémov, prírodných biotopov, voľne žijúcich živočíchov a rastlín, zastavenie straty biodiverzity a dosiahnutie priaznivého stavu prírody a krajiny; zabezpečiť ochranu a regeneráciu prírodného prostredia a krajiny dobudovaným infraštruktúry ochrany prírody a krajiny.
3. Kvalita životného prostredia, zdravia a života - v mestskom a vidieckom prostredí je potrebné znižovať znečistenie životného prostredia a jeho zložiek, znižovať zdravotné riziká, podporovať zdravé životné štýly, zvyšovať štandard bývania, prístup ku službám, kultúre, oddychovým zónam a pod.
4. Trvalo udržateľné využívanie prírodných zdrojov - zlepšiť využívanie a hospodárenie s prírodnými zdrojmi, vyhnúť sa ich nadmernému využívaniu a uznať hodnotu služieb ekosystémov, zabezpečiť, aby spotreba obnoviteľných a neobnoviteľných zdrojov neprekročila mieru únosnosti zaťaženia životného prostredia, znižovať objemy vzniku odpadov a zvyšovať ich opätovné využívanie.
5. Komplexná ochrana územia pred povodňami - protipovodňovanú ochranu je treba zabezpečiť budovaním, resp. rekonštrukciou ochranných hrádzí a úpravou tokov vo väzbe na integrované plány manažmentu povodia. Je potrebné navrhnuť také opatrenia, ktoré sa vzťahujú na celé povodie vo vzťahu k rozvoju sídelných štruktúr, ochrane prírody, rekreácii, poľnohospodárstvu a lesnému hospodárstvu.
6. Trvalo udržateľná doprava – zabezpečiť, aby dopravné systémy spĺňali hospodárske, sociálne a environmentálne potreby spoločnosti pri minimalizovaní ich nežiadúceho vplyvu na hospodárstvo, spoločnosť a životné prostredie, dosiahnuť rovnováhu medzi individuálnou a hromadnou dopravou, rozširovať udržateľné spôsoby dopravy, ako je verejná hromadná doprava a cyklistika.
7. Urbánna obnova, regenerácia územia a revitalizácia pamiatkového fondu – humanizovať a modernizovať sídliská s vybudovanou infraštruktúrou a revitalizovať centrálné mestské zóny, revitalizovať nevyužívané priemyselné plochy a obnoviť verejné plochy, zachovať historické kultúrne dedičstvo.
8. Výchova, vzdelávanie a osвета k trvalo udržateľnému rozvoju – úspech pri zvrátení neudržateľných trendov bude vo veľkej miere závisieť od vysokokvalitného vzdelávania celoživotného vzdelávania (formálneho, neformálneho, informálneho) vrátane vzdelávania v otázkach ako napr. trvalo udržateľné využívanie energií a dopravných systémov, modely trvalo udržateľnej výroby a spotreby, zdravie, zodpovedné globálne občianstvo a pod.
9. Ekologické inovácie a výskum v oblasti trvalo udržateľného rozvoja – sú akoukoľvek formou inovácie, ktorých cieľom je výrazný a preukázateľný pokrok smerom k dosiahnutiu trvalo udržateľného rozvoja tým, že znižujú vplyv na životné prostredie, alebo vedú k účinnejšiemu a zodpovednejšiemu využívaniu prírodných zdrojov vrátane energie. Výskum v oblasti trvalo udržateľného rozvoja má podporovať medzidisciplinárne a prierezové prístupy zahŕňajúce spoločenské a prírodné vedy a premostiť medzeru medzi vedou, tvorbou politik a vykonávaním
10. Integrovaný prístup k riadeniu životného prostredia, lepšie mechanizmy a princípy správneho spôsobu riadenia a medzinárodná spolupráca– zavádzanie environmentálneho manažérstva, zavádzanie „zelených škôl“, uplatňovanie miestnej Agendy 21, zlepšovanie prístupu k informáciám o životnom prostredí a ľudskom zdraví, zlepšovanie toku informácií týkajúcich sa životného prostredia a pod. Dosiahnuť pokrok v medzinárodnej

a cezhraničnej spolupráci v oblasti životného prostredia a ekologických inovácií tak, aby sa environmentálne politiky a opatrenia navzájom podporovali.

Základné údaje o najvýznamnejších vplyvoch strategického dokumentu vrátane zdravia

Predpokladané vplyvy OPBK na životné prostredia budú priame a nepriame, synergické a kumulatívne, a budú mať pozitívny aj negatívny charakter. Keďže celý návrh OPBK sleduje ciele zamerané na znižovanie negatívnych vplyvov na životné prostredie a zdravie obyvateľov, posilňovanie ochrany prírody a biodiverzity, podporu aktivít zabezpečujúcich protipovodňovú ochranu, zlepšenie dopravnej situácie, regeneráciu sídiel a budovanie „*poznatkovo založenej spoločnosti*“, výrazne prevyšujú pozitívne priame, nepriame, synergické a kumulatívne vplyvy.

a) Požiadavky na vstupy

Navrhované zámery a opatrenia OPBK (najmä nové kruhové objazdy, odstraňovanie kritických a nehodových lokalít na cestách II. a III. triedy regionálnych, opravy mostných objektov, protipovodňové opatrenia a pod.) budú vyžadovať dočasný alebo trvalý záber pôdy, a to v rámci zastavaného územia, poľnohospodárskeho pôdneho fondu, lesného pôdneho fondu, prípadne by mohlo v osobitných prípadoch dôjsť aj k záberu plochy prvkov územného systému ekologickej stability. Nové zámery a opatrenia OP BK budú mať aj ďalšie požiadavky na vstupy (napr. na suroviny, energetické zdroje a pracovné sily). Nakoľko sa jedná o projekty menšieho rozsahu, tento vplyv by nemal byť významný.

b) Údaje o výstupoch

Realizácia navrhovaných investičných zámerov a opatrení OPBK a nadväzujúcich opatrení realizovaných v Bratislavskom kraji v rámci súvisiacich operačných programov, bude predstavovať predovšetkým pozitívne výstupy: vytvoria sa lepšie podmienky na výchovu a vzdelávanie, posilní sa infraštruktúra pre znalostnú ekonomiku, zvýši sa kvalifikácia pracovnej sily,lepší sa súčasný dopravný systém, zníži sa riziko nehodovosti na cestách, zníži sa riziko povodní, zvýši sa trend vývoja a zavádzania nových technológií do podnikov a pod. Navrhované zámery a opatrenia OP BK prinesú významné úspory v energetických a materiálových zdrojoch.

Realizáciou navrhovaných investičných zámerov a opatrení (najmä vybudovaním kruhových objazdov, rekonštrukciou cestných komunikácií II. a III. triedy, opravou mostných objektov, výstavbou niektorých zariadení environmentálnej infraštruktúry, technickou obnovou fondu obytných budov a pod.) môže dôjsť aj k lokálnemu znečisteniu životného prostredia (napr. znečistenie ovzdušia, zvýšenie hlukovej záťaže, terénne úpravy, prípadne ďalšie zásahy do krajiny) či už počas ich výstavby alebo prevádzky. Nakoľko sa jedná o projekty menšieho rozsahu, tieto vplyvy by nemali byť významné.

c) Údaje o priamych, nepriamych, synergických a kumulatívnych vplyvoch na životné prostredie

V rámci návrhu OPBK sa navrhujú investičné projekty menšieho rozsahu, ktoré sú zamerané (okrem budovania nových kruhových objazdov a úprav / vybudovanie protipovodňových hrádzí) predovšetkým na rekonštrukciu už existujúcich stavieb a priestorov. Pôjde najmä o budovy škôl a regionálne cestné komunikácie II. a III. triedy, a to prevažne v zastavaných územiach obcí a miest. Ich realizácia bude mať pozitívne alebo negatívne vplyvy; priame, nepriame a kumulatívne vplyvy na životné prostredie, najmä na miestnej a regionálnej úrovni.

Predpokladané vplyvy a ich miera sa však v tejto etape nedajú presnejšie určiť. Každá navrhovaná činnosť, ktorá podlieha zákonu č. 24/2004 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie, sa bude posudzovať v súlade s týmto zákonom.

Realizáciou zámerov a opatrení OPBK sa dajú očakávať predovšetkým pozitívne priame, nepriame a/alebo synergické a kumulatívne vplyvy na životné prostredie.

Predpokladáme, že lokálne môže dôjsť aj k dočasným alebo trvalým negatívnym vplyvom na biodiverzitu, faunu, flóru a biodiverzitu (napr. pri zvýšení fragmentácie biotopov alebo vytvorením bariérových efektov pri výstavbe kruhových objazdov), verejné zdravie, pôdu, vodu, ovzdušie, horninové prostredie. Navrhované aktivity môžu spôsobiť negatívne vizuálne vplyvy na obraz krajiny, zmenu využívania krajiny, prípadne môžu zvýšiť počet obyvateľov vystavených nadmernému hluku z dopravy. Najvýznamnejšie vplyvy možno očakávať pri budovaní protipovodňových opatrení, kde môže dôjsť k stretu záujmov s ochranou prírody a krajiny.

Je predpoklad, že realizovaním OPBK dôjde predovšetkým k významným pozitívnym vplyvom na kvalitu života a zdravotný stav obyvateľov, a to najmä dobudovaním školskej, dopravnej infraštruktúry a infraštruktúry životného prostredia a transferom nových technológií do podnikov.

Negatívne vplyvy charakterizujeme skôr ako dočasné (počas realizácie projektu), naopak pozitívne vplyvy ako trvalé.

d) Predpokladané cezhraničné vplyvy

Vzhľadom na polohu regiónu je predpoklad, že pri realizácii vybraných činností môže dôjsť k cezhraničným vplyvom. Týka sa to najmä protipovodňových opatrení (rekonštrukcia ochranných hrádzí a úprava vodných tokov), kde môže dôjsť k potenciálnym vplyvom, ktoré môžu vyznievať aj na územie Rakúska. Všetky projekty, ktoré súvisia s navrhovanými opatreniami sa budú posudzovať z hľadiska vplyvov na životné prostredie (pozri tabuľku č. 2). Podľa zákona č. 24/2006 Z. z. objekty protipovodňovej ochrany sa posudzujú bez limitu.

Možno očakávať, že dôjde k významné pozitívnym vplyvom, ktoré môžu mať aj transhraničný charakter, a to v súvislosti s navrhovanými environmentálnymi opatreniami (napr. príprava programov starostlivosti o chránené územia NATURA 2000, programov záchranu pre kriticky ohrozené rastliny a živočíchy, budovanie cezhraničných náučných chodníkov a pod.). Aby sa ešte lepšie posilnili očakávané pozitívne vplyvy odporúčame tieto plánované aktivity konzultovať s orgánmi a zainteresovanými organizáciami susedných štátov (Rakúsko a Maďarsko).

Navrhované opatrenia na prevenciu, elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov na životné prostredie a zdravie

Väčšina opatrení predstavuje konkrétne činnosti, ktoré naplňajú opatrenia OPBK a tým aj posilňovanie smerovania k cieľom trvalo udržateľného rozvoja. Aby sa posilnili ich pozitívne účinky odporúčame:

- pri rozhodovaní o výbere projektov dôsledne sledovať aspekt udržateľnosti podporovanej aktivity (môže sa využiť aj test „udržateľnosti“),
- pri rozhodovaní o výbere projektov sledovať vyváženosť environmentálnych, sociálnych a ekonomických vplyvov,

- pri rozhodovaní o výbere projektov sledovať vyváženosť lokálnych a regionálnych a vplyvov projektov s prihliadnutím na cezhraničné vplyvy,
- pri rozhodovaní o výbere projektov sledovať finančnú realizovateľnosť aktivity,
- pri rozhodovaní o projekte sledovať spolufinancovanie aktivity z iných zdrojov,
- zabezpečiť transparentnosť, vrátane prístupu k informáciám, v celom procese vyhlasovania výziev, výberu a pridelovania prostriedkov ako aj monitoringu a hodnotenia projektov, opatrení a prioritných osí a celého operačného programu pri rešpektovaní ochrany hospodárskej súťaže,
- zefektívniť a zjednodušiť administráciu prípravy a realizácie projektov tak, aby boli prístupné širšiemu okruhu adresátov pomoci z rôznych obcí bez zvláštnych požiadaviek na ich finančné, technické a personálne kapacity za súčasného zabezpečenia objektívnosti výberu a dôslednosti kontroly,
- zvýšiť účasť obyvateľstva na príprave projektov a vytvoriť podmienky na dialóg medzi expertmi, zástupcami navrhovateľov projektov, samosprávou a verejnosťou,
- zabezpečiť uplatnenie posudzovania vplyvov na životné prostredie na úrovni konkretizácie aktivít pre jednotlivé činnosti v súlade so zákonom č. 24/2006 Z. z. tak, aby bola zabezpečená technická a technologická optimalizácia, ich lokalizácia, výber najlepších dostupných technológií, ako aj vyváženosť environmentálnych, sociálnych a ekonomických aspektov,
- je nutné zachovať princípy ochrany prírody a krajiny,
- sledovať možnosť dodržiavania štandardných platných technických, technologických, organizačných a bezpečnostných predpisov súvisiacich s navrhovanou aktivitou vrátane protipožiarnych opatrení.

Návrh monitorovania environmentálnych vplyvov vrátane vplyvov na zdravie

Hlavným cieľom monitorovania je pravidelné sledovanie realizácie cieľov NSRR, OP a projektov s využitím ukazovateľov.

Výstupy z monitorovania zabezpečujú pre riadiaci orgán vstupy pre rozhodovanie pre účely zlepšenia implementácie operačného programu, vypracovávanie výročných správ a záverečnej správy o vykonávaní OP a podklady pre rozhodovanie monitorovacích výborov (napr. v súvislosti s prípadnou revíziou OP).

Proces monitorovania vychádza zo štruktúrovaného modelu riadenia na úrovni NSRR, OP a na úrovni projektov. Monitorovanie a hodnotenie zabezpečujú všetky subjekty zúčastnené na riadení ŠF a KF v rozsahu zadaných úloh a zodpovedností a subjekty, ktoré čerpajú finančné prostriedky z fondov.

Monitorovanie bude prebiehať dvoma spôsobmi – na základe systému ukazovateľov a na základe kategórií pomoci zo ŠF.

a) Monitorovanie prostredníctvom systému ukazovateľov

Ciele NSRR SR a jednotlivých operačných programov sa definujú a následne kvantifikujú v procese programovania prostredníctvom sústavy fyzických a finančných ukazovateľov (národný systém ukazovateľov pre NSRR). Ukazovatele budú záväzné pre všetky subjekty

a budú súčasťou ITMS. Napĺňanie zdefinovaných ukazovateľov predstavuje najdôležitejší nástroj pre monitorovanie a hodnotenie napĺňania cieľov operačných programov a NSRR.

Monitorovanie začína na najnižšom stupni – na úrovni projektu. Pre potreby monitorovania je projekt základnou jednotkou, ktorá je analyzovaná prostredníctvom relevantných zozbieraných údajov. V zmluve o poskytnutí pomoci z fondov sa prijímateľ zaviazuje poskytovať údaje pre účely monitorovania a reportovania projektu. Fyzické, aj finančné ukazovatele projektov získané od prijímateľa prostredníctvom jednotných monitorovacích hárkov sú premietnuté do ITMS a agregované smerom nahor na úroveň opatrenia, prioritnej osi, operačného programu, NSRR.

b) Monitorovanie prostredníctvom kategórií pomoci zo ŠF

V súlade s článkom 9 všeobecného nariadenia a prílohy II implementačného nariadenia sa výdavky z fondov sledujú podľa nasledovných kategórií:

- prioritnej témy;
- spôsobu financovania;
- typu územia;
- rozmeru ekonomickej aktivity;
- rozmeru umiestnenia pomoci.

B. Záverečné stanovisko MŽP SR zo SEA posúdenia strategického dokumentu**Operačný program Bratislavský kraj 2007 - 2013****STANOVISKO**

(Číslo : 8165/2006-7.3/ml)

vydané Ministerstvom životného prostredia SR podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov

I. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O OBSTARÁVATEĽOVI**1. Názov**

Ministerstvo výstavby a regionálneho rozvoja SR

2. Identifikačné číslo.

317 51 067

3. Adresa sídla

Prievozská 2/B, 825 25 Bratislava 26

4. Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo a iné kontaktné údaje oprávneného zástupcu obstarávateľa

Oprávnený zástupca obstarávateľa:

Ing. Renáta Pečová, riaditeľka odboru riadenia pomoci pre Bratislavský kraj,

Ing. arch. Viera Filová, vedúca oddelenia riadenia programov pomoci pre

Bratislavský kraj

II. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O STRATEGICKOM DOKUMENTE**1. Názov**

Operačný program Bratislavský kraj 2007 - 2013

2. Charakter

Operačný program Bratislavský kraj 2007 - 2013 (ďalej len „OPBK“) predstavuje programový dokument Slovenskej republiky pre čerpanie pomoci z Európskeho fondu regionálneho rozvoja (ďalej len „ERDF“) Európskej únie pre vybrané oblasti infraštruktúry a vedomostnej ekonomiky bratislavského kraja na roky 2007 - 2013. Z geografického hľadiska vplyvy všetkých opatrení OPBK budú zasahovať celé územie Bratislavského kraja.

3. Hlavné ciele

Slovenská republika si v rámci Národného strategického referenčného rámca 2007 – 2013 (ďalej len „NSRR“) zadefinovala víziu realizovať celkovú konvergenciu ekonomiky SR k priemeru EÚ -15 cestou trvalo udržateľného rozvoja. OPBK nadväzuje na ciele a priority NSRR ako základného strategického programového dokumentu SR pre oblasť kohéznej a regionálnej politiky. OPBK implementuje a bližšie rozpracováva strategické priority NSRR

č. 1. „Infraštruktúra a regionálna dostupnosť“ a č. 2. „Vedomostná ekonomika“ a to prostredníctvom špecifických priorít 1.1. Regionálna infraštruktúra, 1.2. Environmentálna infraštruktúra a ochrana životného prostredia, 2.1. Informatizácia spoločnosti a 2.4. Podpora konkurencieschopnosti podnikov a služieb najmä prostredníctvom inovácií.

Globálny cieľ bol definovaný na základe analýz, SWOT analýzy, kľúčových disparít a faktorov rozvoja Bratislavského kraja, a znie nasledovne: „Výrazne zvýšiť do roku 2013 konkurencieschopnosť a výkonnosť Bratislavského kraja ako centra rozvoja európskeho významu“.

Globálny cieľ sa bude realizovať prostredníctvom troch prioritných osí:

Prioritná os 1 - Infraštruktúra

Prioritná os 2 - Inovácie a informatizácia

Prioritná os 3 - Technická pomoc

4. Stručný opis obsahu strategického dokumentu

Dokument je členený na tri základné časti. Analytickú časť, strategickú časť a implementačnú časť. Analytická časť popisuje kontext intervencie a používa regionálnu analýzu prioritne štruktúrovanú podľa vybraných tém a sektorov.

Intervenčná logika programu vychádza z regionálnej analýzy regiónu a analýzy a skúseností z predchádzajúcich programových období, na základe ktorých boli identifikované hlavné silné stránky, slabé stránky, príležitosti a ohrozenia rozvoja bratislavského regiónu. Prostredníctvom intervencií budú podporované projekty tak, aby boli využité rozvojové faktory (silné stránky a príležitosti) tak, aby eliminovali, alebo zmierňovali identifikované disparity (slabé stránky a ohrozenia) cieľového regiónu.

Strategická časť programu identifikuje ciele, priority, ich finančné zdroje a merateľné ukazovatele.

Stratégia je postavená na troch prioritných osiach:

Prioritná os 1 Infraštruktúra

Cieľom prioritnej osi je zvyšovanie konkurencieschopnosti Bratislavského kraja cestou zvyšovania kvality a úrovne základného a stredného školstva, zlepšenia infraštruktúry životného prostredia, regenerácie sídel a zvyšovania kvality cestnej siete pri rešpektovaní trvalo udržateľného rozvoja.

Opatrenie 1.1 Obnova a rozvoj školskej infraštruktúry

Základným cieľom tohto opatrenia je riešenie neuspokojivého stavu základných a stredných škôl a modernizácia ich vnútorného vybavenia v nadväznosti na skvalitnenie a/alebo zmenu obsahu vzdelávania.

Pôjde o znižovanie spotreby energií v školských zariadeniach ako napr.: obnova striech budov, zateplenie budov, obnova izolácií, výmena okien, rekonštrukcia energetických rozvodov, zmena palivovej základne vykurovacích zariadení na environmentálne prijateľnú, apod. Z hľadiska obnovy materiálno – technického zabezpečenia budú z opatrenia financované vybavenia učební odborných škôl modernými technickými pomôckami na skvalitnenie vzdelávacieho procesu.

Definovanie skupín aktivít, ktoré budú podporované:

- 1. Podpora obnovy a rekonštrukcie existujúcich školských zariadení za účelom zlepšenia energetickej hospodárnosti a bezbariérovosti budov základných a stredných škôl.*

2. *Podpora modernizácie vnútorného vybavenia školských zariadení v nadväznosti na skvalitnenie a/alebo zmenu obsahu vzdelávacieho procesu na základných a stredných školách.*

Opatrenie 1.2 Podpora investícií do ochrany životného prostredia

Základným cieľom opatrenia je podpora rozvoja environmentálnej infraštruktúry v oblasti protipovodňovej ochrany a ochrany prírody a krajiny.

Financované budú aktivity zamerané na rekonštrukciu ochranných hrádzí, úpravu vodných tokov, podporu vypracovania dokumentácie starostlivosti o chránené územia a ich realizáciu, podporu vypracovania programov záchrany ohrozených rastlín a živočíchov, monitoring druhov a biotopov, obnovu zariadení ochrany prírody a krajiny, vstupných areálov jaskýň, technickej infraštruktúry, podporu budovania informačných stredísk, náučných chodníkov, expozícií a iných foriem propagácie.

Definovanie skupín aktivít, ktoré budú podporované:

1. *Podpora aktivít na zabezpečenie ochrany pred povodňami.*
2. *Programy starostlivosti o chránené územia vrátane NATURA 2000 a programy záchrany pre kriticky ohrozené rastliny a živočíchy.*
3. *Infraštruktúra ochrany prírody a krajiny.*
4. *Informačné a propagačné aktivity pre oblasť ochrany prírody a krajiny.*

Opatrenie 1.3 Modernizácia a rozvoj ciest II. a III. triedy

Základným cieľom opatrenia je zvýšenie kvality cestnej siete regiónu, odstraňovanie kritických nehodových lokalít a zvýšenie priepustnosti uzlových bodov na cestách II. a III. triedy, čím sa výraznou mierou prispeje k zvyšovaniu bezpečnosti cestnej premávky.

Z opatrenia č. 1.3 Modernizácia a rozvoj ciest II. a III. triedy budú pre zlepšenie dopravnej situácie a vyššiu bezpečnosť obyvateľov financované: odstraňovanie kritických a nehodových lokalít ciest II. a III. triedy, opravy mostných objektov, budovanie kruhových objazdov, spomaľovačov, prebudovanie kolíznych úsekov ciest na zabezpečenie bezpečnosti a plynulosti dopravy, čím by sa prispelo k dosiahnutiu kvalitnej cestnej siete zabezpečujúcej dopravnú obsluhu Bratislavského kraja.

Definovanie skupín aktivít, ktoré budú podporované:

1. *Opatrenia na odstránenie kritických nehodových lokalít.*
2. *Opatrenia na zabezpečenie bezpečnosti a plynulosti dopravy.*

Opatrenie 1.4 Regenerácia sídel

Základným cieľom opatrenia je zvýšiť konkurencieschopnosť a inovatívnu kapacitu mestských sídiel Bratislavského kraja.

Z opatrenia č. 1.4 Regenerácia sídiel budú financované investičné aktivity za účelom revitalizácie mestských sídiel ako základných ťažísk osídlenia regiónov. Budú podporované realizácie komplexných projektov regenerácie sídiel a ich obytných zón, projekty ekologickej a trvalo udržateľnej mestskej hromadnej dopravy, realizácie zakladania parkov a sadové

úpravy verejnej zelene, projekty obnovy a rekonštrukcie pamiatkových objektov, projekty obnov a regenerácií historických parkov. Prostredníctvom rekonštrukcie, adaptácie a zhodnotenia domového fondu a verejných priestranstiev vrátane dobudovania nevyhnutnej technickej infraštruktúry sa dosiahne revitalizácia ťažiskových priestorov Bratislavského kraja, ktorými sú inovačné póly rastu, čo posilní rozvojový potenciál, zachovanie a obnovovanie kultúrneho dedičstva mestských sídiel a výrazne napomôže k posilneniu ich environmentálnych a kultúrnych daností, ako aj k zvýšeniu ich atraktivity.

Z opatrenia Regenerácia sídiel budú financované aj neinvestičné aktivity ako príprava a vypracovanie územno-plánovacej dokumentácie a plánov hospodárskeho a sociálneho rozvoja (PHSR), príprava projektov regenerácie a revitalizácie sídiel (vrátane sociálnych programov ako ich súčasťou) ako nevyhnutných strategických nástrojov na realizáciu investičných aktivít opatrenia.

Definovanie skupín aktivít, ktoré budú podporované:

1. *Vypracovanie PHSR a územnoplánovacích dokumentácií.*
2. *Vypracovanie a realizácia komplexných projektov regenerácie častí sídiel a ich zón.*
3. *Úprava verejných priestranstiev mimo komplexných projektov regenerácie.*
4. *Zachovanie a obnova kultúrneho dedičstva.*

Prioritná os 2: Inovácie a informatizácia

Cieľom prioritnej osi je zvyšovanie inovačného potenciálu regiónu, vytváraním podmienok stimulujúcich inovatívne procesy a rozvoj informatizácie verejnej správy a prenikanie informačných technológií do všetkých oblastí života spoločnosti. Iba tak je možné zabezpečiť trvalý rast konkurencieschopnosti.

Prioritná os je zameraná na riešenie problémov Bratislavského kraja, ktoré sú porovnateľné s ostatnými regiónmi SR. Týkajú sa najmä nízkeho počtu a kvality inovácií v podnikovej sfére, nedostatočnej kvality verejnej informačnej infraštruktúry a nedostatočným prepojením výskumnej a vývojovej infraštruktúry na súkromný sektor.

Opatrenie 2.1 Inovácie a technologické transfery

Základným cieľom opatrenia je výrazne zvýšiť všetky typy inovácií v podnikateľskej sfére, podporiť zavádzanie progresívnych technológií a tým zabezpečiť dlhodobú konkurencieschopnosť malých a stredných podnikov (MSP) a vysoký rast produktivity.

Podporované projekty budú predovšetkým dopytovo orientované, ale do úvahy pripadajú aj národné projekty. Podporia sa všetky typy inovácií v podnikateľskej sfére. Zlepšením plošných služieb prispievajúcich k rozvoju konkurencieschopnosti a hospodárskeho rastu sa zabezpečí dlhodobá konkurencieschopnosť MSP a vysoký rast produktivity.

Definovanie skupín aktivít, ktoré budú podporované:

1. *Podpora tvorby a zavádzania inovácií a technologických transferov.*
2. *Podpora zavádzania a využívania progresívnych technológií.*
3. *Ochrana duševného vlastníctva.*

Opatrenie 2.2 Informatizácia spoločnosti

Základným cieľom opatrenia je vytvorenie modernej verejnej správy poskytujúcej flexibilné, ľahko dostupné efektívne verejné služby občanom a zabezpečenie rozvoja a digitalizácie knižníc, archívov, múzeí a galérií a ďalších špecializovaných pamäťových a fondových inštitúcií.

Aby informatizácia spoločnosti dostatočne účinne stimulovala sociálne a ekonomické procesy v ekonomike, zefektívnila využitie existujúcich a budúcich faktorov rozvoja a pozitívne

ovplyvnila kvalitu života občanov, je nevyhnutné v programovom období 2007 - 2013 zlepšiť dostupnosť širokopásmového internetu, rozvíjať a trvalo skvalitňovať verejné služby občanom a podnikateľom prostredníctvom zavádzania informačno-komunikačných technológií (IKT).

Definovanie skupín aktivít, ktoré budú podporované:

1. *Optimalizácia a rozvoj infraštruktúry informačných systémov verejnej správy.*
2. *Zavádzanie rozšírených verejných e-služieb na regionálnej a lokálnej úrovni.*
3. *Rozvoj integrovaných obslužných miest.*
4. *Podpora tvorby užitočného digitálneho obsahu na regionálnej a lokálnej úrovni.*
5. *Podpora dostupnosti širokopásmového internetu.*

Prioritná os 3 Technická pomoc

Cieľom tejto prioritnej osi je zabezpečenie implementácie OPBK v súlade s nárokmi kladenými na riadenie, implementáciu, kontrolu, monitorovanie, hodnotenie operačného programu a na administratívne štruktúry zodpovedné za realizáciu operačného programu“.

Technická pomoc je osobitnou prioritnou osou OPBK, ktorej účelom je podporovať realizáciu ostatných prioritných osí a aktivít uvedených v operačnom programe. Technická pomoc zameria na podporu efektívneho riadenia a propagáciu operačného programu, ako podporu hodnotenia prioritných osí a projektov.

Využitá bude aj pre aktivity spojené s riadením, monitorovaním, kontrolou, analýzou, poskytovaním informácií, vrátane propagácie, vyhodnocovaním a výmenou skúseností.

Realizovať sa bude v nasledovných oblastiach:

- *Mzdové zabezpečenie pracovníkov podieľajúcich sa na programovaní, riadení, implementácii, hodnotení a monitorovaní OP BK.*
- *Technické zabezpečenie programovania, riadenia, implementácie, hodnotenia a monitorovania.*
- *Vytvorenie monitorovacích systémov využitím informačných technológií.*
- *Informačné aktivity a publicita pre OP BK.*
- *Programovanie a príprava dokumentov pre ďalšie programovacie obdobie.*

Implementačná časť sa zameriava na stanovenie celého systému implementácie jednotlivých opatrení a na ich jednotlivé realizačné podmienky.

Vzťah k iným strategickým dokumentom

OPBK nadväzuje na ciele a priority Národného strategického referenčného rámca 2007 – 2013 (ďalej len „NSRR“) ako základného strategického programového dokumentu SR pre oblasť kohéznej a regionálnej politiky. OPBK implementuje a bližšie rozpracováva strategické priority NSRR č. 1. „Infraštruktúra a regionálna dostupnosť“ a č. 2. „Vedomostná ekonomika“ a to prostredníctvom špecifických priorít 1.1. Regionálna infraštruktúra, 1.2. Environmentálna infraštruktúra a ochrana životného prostredia, 2.1. Informatizácia spoločnosti a 2.4. Podpora konkurencieschopnosti podnikov a služieb najmä prostredníctvom inovácií.

a) Strategické dokumenty a politiky EÚ

- Lisabonská a Göteborgská stratégia
- Európska stratégia trvalo udržateľného rozvoja Communication from the Commission: A Sustainable Europe for a Better World: A European Union Strategy for Sustainable Development, Brussels, 15. 5. 2001, COM (2001) 264 final.17 s. Review of the EU

Sustainable Development Strategy (EU SDS) – Renewed Strategy, Council of EU (schválená na zasadnutí Európskej rady v dňoch 14 – 16. 6. 2006)

- 6. Environmentálny akčný program EÚ „Naša budúcnosť, náš výber“ (6. EAP), prijatý na obdobie 2002-2012
- Legislatíva ES v oblasti kohéznej politiky
- Legislatíva ES v oblasti pravidiel hospodárskej súťaže
- Legislatíva v oblasti verejného obstarávania
- Legislatíva v oblasti starostlivosti o životné prostredie
- Legislatíva v oblasti pravidiel rovnosti príležitostí, rodovej rovnosti a nediskriminácie

b) Strategické dokumenty a politiky SR

- Národný strategický referenčný rámec 2007 – 2013 (schválený uznesením vlády SR č. 105/2006)
- Stratégia rozvoja konkurencieschopnosti Slovenska do r. 2010 (schválená uznesením vlády SR č. 140/2005) a Stratégia konkurencieschopnosti Slovenska do r. 2010 – Akčné plány (schválené uznesením vlády SR č. 557/2005)
- Národná stratégia trvalo udržateľného rozvoja (schválená uznesením vlády SR č. 978/2001 a uznesením Národnej rady SR č. 1989/2002) a Akčný plán trvalo udržateľného rozvoja SR na r. 2005 – 2010 (schválený uznesením vlády SR č. 574/2005)
- Národný program reforiem SR na r. 2006 – 2008 (schválený uznesením vlády SR č. 797/2005)
- Rámec podpory Spoločenstva 2004 – 2006 pre Slovensko – konečná verzia dokumentu bola prijatá ministrom výstavby a regionálneho rozvoja 18. decembra 2003. Oficiálne rozhodnutie Európskej komisie C(2004)2001, ktorým schválila CFF pre Slovensko bolo zverejnené 18. júna 2004
- Konceptia územného rozvoja Slovenska 2001 (KÚRZ) (schválená uznesením vlády SR č. 1033/2001)
- Národný program výchovy a vzdelávania v SR – projekt Milénium (MŠ SR, 2004)
- Národná stratégia ochrany biodiverzity na Slovensku (schválená uznesením vlády SR č. 231/1997 a uznesením Národnej rady SR č. 676/1997) a Aktualizovaný akčný plán pre implementáciu Národnej stratégie ochrany biodiverzity na Slovensku na r. 2003 – 2010 (schválený uznesením vlády SR č. 1209/2002)
- Konceptia ochrany prírody a krajiny (schválená uznesením vlády SR č. 471/2006)

c) Strategické dokumenty a politiky Bratislavského samosprávneho kraja

- Stratégia rozvoja Bratislavského samosprávneho kraja (schválená zastupiteľstvom Bratislavského samosprávneho kraja uznesením č. 36/2003), Odbor regionálneho rozvoja BSK, Bratislava 2003
- Jednotný programovací dokument NUTS II Bratislava, cieľ 2 pre obdobie 2004 – 2006
- Územný plán Vyššieho územného celku Bratislavského samosprávneho kraja a jeho zmeny a doplnky (1998, 2003)
- Súčasný stav a koncepcia dlhodobého rozvoja stredného školstva v zriaďovateľskej pôsobnosti Bratislavského samosprávneho kraja, BSK, Bratislava, 2003
- Návrh koncepcie starostlivosti o životné prostredie Bratislavského kraja, SAŽP Banská Bystrica, KÚŽP Bratislava, 2006
- Podklady pre zabezpečenie financovania, obnovy, rekonštrukcie a údržby ciest a mostov na území Bratislavského samosprávneho kraja v r. 2005 – 2007, Regionálne

cesty, 2005, Regionálna inovačná stratégia Bratislavského samosprávneho kraja, BIC Bratislava, 2005.

III. OPIS PRIEBEHU PRÍPRAVY A POSUDZOVANIA VPLYVOV NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE STRATEGICKÉHO DOKUMENTU

1. Vecný a časový harmonogram prípravy a posudzovania vplyvov na životné prostredie strategického dokumentu

Posudzovanie vplyvu strategického dokumentu zabezpečovalo Ministerstvo výstavby a regionálneho rozvoja SR (ďalej len MVRR SR) v spolupráci s Ministerstvom životného prostredia SR (ďalej len „MŽP SR“). Posudzovanie bolo vykonané podľa Smernice 2001/42/ES Európskeho parlamentu a Rady z 27. júna 2001 o posudzovaní vplyvov určitých plánov a programov na životné prostredie (ďalej len „smernica SEA“) a podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon“).

Časový postup vypracovania dokumentov:

- Operačný program Bratislavský kraj 2007-2013 (návrh) - december 2006
- Oznámenie o strategickom dokumente - august 2006
- Správa o hodnotení - december 2006
- Verejné prerokovanie správy o hodnotení a návrhu strategického dokumentu OPBK – január 2007
- Záverečné stanovisko - február 2007

2. Orgán kompetentný na prijatie strategického dokumentu

MVRR SR

3. Druh prijatia, rozhodnutia

Schválenie MVRR SR

4. Vypracovanie správy o hodnotení

Správu o hodnotení strategického dokumentu OPBK vypracovala v decembri 2006 spoločnosť Consulting Associates, s. r. o., Uránová 2, 821 02 Bratislava.

5. Stanoviská k správe o hodnotení a ich vyhodnotenie

V priebehu posudzovania strategického dokumentu bolo na MŽP SR doručených 25 písomných stanovísk k správe o hodnotení a k návrhu strategického dokumentu od nasledovných subjektov:

1. Ministerstvo hospodárstva SR
2. Ministerstvo zahraničných vecí SR
3. Ministerstvo obrany SR, úrad správy nehnuteľného majetku
4. Ministerstvo kultúry SR
5. Ministerstvo pôdohospodárstva SR
6. Ministerstvo vnútra SR
7. Ministerstvo školstva SR
8. Ministerstvo zdravotníctva SR
9. Prezídium Hasičského a záchranného zboru
10. MŽP SR, sekcia environmentálnej politiky a zahraničných vecí
11. MŽP SR, sekcia environmentálnych programov a projektov
12. MŽP SR, odbor manažmentu povodí a ochrany pred povodňami

13. MŽP SR, sekcia geológie a prírodných zdrojov
14. MŽP SR, sekcia kvality životného prostredia, odbor ochrany ovzdušia
15. MŽP SR, odbor manažmentu environmentálnych rizík
16. Ministerstvo životného prostredia SR, sekcia ochrany prírody a krajiny
17. Krajský úrad pre cestnú dopravu a pozemné komunikácie v Bratislave
18. Krajský úrad životného prostredia, odbor ochrany prírody a krajiny v Bratislave
19. SAŽP Banská Bystrica
20. Slovenský vodohospodársky podnik, odbor rozvoja a ekológie
21. Magistrát hl. m. SR Bratislavy
22. Ministerstvo životného prostredia, Maďarsko
23. Obec Chorvátsky Grob
24. BROZ, Bratislava
25. Spoločnosť pre trvalo udržateľný rozvoj

Žiaden z uvedených subjektov nebol proti schváleniu strategického dokumentu OPBK. Pripomienky vyplývajúce z predložených stanovísk boli v priebehu posudzovania vyhodnotené a opodstatnené pripomienky boli zapracované do návrhu OPBK.

6. Verejné prerokovanie správy o hodnotení a strategického dokumentu

Verejné prerokovanie sa konalo 10. januára 2007 na Ministerstve výstavby a regionálneho rozvoja SR za účasti starostov obcí Bratislavského kraja, dotknutých orgánov a organizácií.

Účastníci boli v úvode informovaní o jednotlivých prioritných osiach Operačného programu, jeho cieľoch a o ďalších krokoch jeho schvaľovania.

Potom bola prezentovaná správa o hodnotení a jej výsledky. V následnej diskusii odznievali otázky a pripomienky viac k obsahu návrhu strategického dokumentu ako k správe o hodnotení vplyvov na životné prostredie.

IV. CELKOVÉ HODNOTENIE VPLYVOV STRATEGICKÉHO DOKUMENTU

Na základe posúdenia návrhu Operačného programu Bratislavský kraj 2007 – 2013, je možné konštatovať, že jeho zámery dávajú predpoklady a vytvárajú podmienky pre požadovanú zmenu pre zabezpečenie trvalo udržateľného rozvoja (TUR), nakoľko:

1. Návrhom priorít, cieľov a konkrétnych pilotných projektov podporuje zmenu doterajšieho neudržateľného správania občanov a celej spoločnosti predovšetkým v oblastiach ochrany a racionálneho využívania vôd, ochrany ovzdušia, ozónovej vrstvy, rozvoja využívania obnoviteľných zdrojov energie a regenerácie prírodného prostredia a krajiny.
2. Organizáciou realizácie OPBK, inštitucionálnymi podmienkami a otvorenosťou pre verejnosť vytvára podmienky pre uplatňovanie princípov a kritérií TUR na všetkých úrovniach a vo všetkých sférach spoločnosti.
3. Návrhom a realizáciou procesu monitoringu zabezpečuje efektívne kontrolné mechanizmy, motivuje a podporuje dodržiavanie etických a morálnych princípov.
4. Alokáciou a definovaním podmienok pre získanie finančných zdrojov na jednotlivé aktivity motivuje občana k zodpovednosti za kvalitu svojho života, kvalitu života ostatných členov komunity v ktorej žije, svojej obce, regiónu, štátu, sveta a k zodpovednosti za rešpektovanie práv budúcich generácií.
5. Obsahuje efektívne nástroje na presadenie pozitívnych zmien a vytvorenie podmienok pre zabezpečenie TUR a to najmä:

- zameraním priorít na dlhodobé ciele rozvoja celej spoločnosti (teda nie iba vybraným záujmovým skupinám) bez negatívnych environmentálnych a sociálnych dôsledkov,
 - definovaním mechanizmov zabezpečenia a kontroly efektívnosti vynaložených prostriedkov.
6. Predpokladá vytvorenie takého kapacitného (inštitucionálneho) zabezpečenia, ktoré bude zabezpečovať úspešnú realizáciu environmentálnych sociálnych i ekonomických cieľov TUR na princípe subsidiarity.
 7. Navrhuje priority, ciele a podporované aktivity v súlade s nadradenými strategickými cieľmi definovanými v európskych a národných strategických dokumentoch a sú v súlade s cieľom optimalizácie dlhodobých účinkov na sociálne, kultúrne, ekonomické a environmentálne aspekty.
 8. Vychádza z podrobnej analýzy problémovej situácie na úrovni Bratislavského kraja.
 9. Je svojimi prioritami vyvážený tak v polohe regeneračných a nápravných, ako aj perspektívnych preventívnych aktivít rešpektujúc vo všetkých navrhovaných činnostiach princíp zvýšenej opatrnosti (preventívnej).
 10. Svojim charakterom nepriamo prispieva k rozvoju demokratických inštitucionálnych nástrojov riadenia, svojou transparentnosťou riadiacich inštitúcií a monitoringu garantuje prístup k informáciám tak zo stránky tlače ako aj obyvateľstva, garantuje rovnaké práva účasti všetkých obyvateľov na podporovaných aktivitách bez ohľadu na ich národnostnú, sociálnu, náboženskú či inú príslušnosť, orientáciu a pohlavie.
 11. Zameraním, ale aj jednotlivými prioritnými osami sleduje dominantne uplatňovanie princípu solidarity medzi generáciami a v rámci generácií. Definovaním cieľových regiónov reflektuje tiež princíp solidarity medzi regiónmi.
 12. Aj keď nie je priamo orientovaný do oblasti ľudských práv, svojim organizačným zabezpečením podporuje vytváranie podmienok pre dodržiavanie uplatňovania ľudských práv najmä práva na život, práva na rovnocenný prístup k vzdelaniu, službám, práci.

V. CELKOVÉ HODNOTENIE VPLYVOV STRATEGICKÉHO DOKUMENTU NA NAVRHOVANÉ CHRÁNENÉ VTÁČIE ÚZEMIA, ÚZEMIA EURÓPSKEHO VÝZNAMU ALEBO SÚVISLÚ EURÓPSKU SÚSTAVU CHRÁNENÝCH ÚZEMÍ (NATURA 2000)

Na základe výsledkov procesu posudzovania možno konštatovať, že implementácia a schválenie OPBK nebude mať závažný vplyv na navrhované chránené vtáčie územia, územia európskeho významu alebo súvislú európsku sústavu chránených území (NATURA 2000).

Popis vplyvov je možný len v teoretickej rovine, nakoľko v tomto štádiu nie sú známe lokality realizácie jednotlivých aktivít. Z hľadiska možných podporovaných aktivít, možno konštatovať, že mimo pôsobenia elektromagnetického žiarenia sa nevyskytnú priame negatívne vplyvy v uvedených územiach. Nakoľko uvedené územia sa nachádzajú prevažne vo voľnej krajine mimo sídelných útvarov možno predpokladať, že vplyv implementácia OP BK sa týchto území nedotkne, nakoľko jednotlivé priority sa viažu hlavne na sídelné útvary.

Nepriame negatívne vplyvy môžu nastať pri nedodržaní legislatívnych predpisov najmä v súvislosti s výrobou a odpadom zo zariadení v BK, čo priamo OPBK nerieši. Skôr môžu prevládať nepriame pozitívne vplyvy v súvislosti so zvýšeným záujmom občanov o problematiku životného prostredia v bratislavskom regióne, čo môže spôsobiť zvýšenie verejného povedomia o problematike chránených území.

V koordinácii s OPŽP môže tento dokument prispieť k dobudovaniu komplexných informačných systémov územného manažmentu vrátane chránených území, príprave a realizácii cezhraničných programov starostlivosti o územia a spolupráci pri dobudovaní európskej sústavy chránených území NATURA 2000 na základe pripomienok Európskej komisie a nových poznatkov.

VI. ZÁVERY

1. Výsledok procesu posudzovania vplyvov na životné prostredie strategického dokumentu

Na základe výsledkov procesu posudzovania vplyvov na životné prostredie OPBK podľa ustanovení zákona, pri ktorom sa zväžil stav využitia územia a únosnosť prírodného prostredia, význam očakávaných vplyvov OPBK na životné prostredie, chránené územia a zdravie obyvateľstva, z hľadiska ich a pravdepodobnosti, kumulatívnych vplyvov, ich rozsahu a trvania, so zameraním najmä na súlad s ostatnými strategickými dokumentmi na cezhraničnej, národnej, regionálnej a lokálnej úrovni, úroveň spracovania oznámenia, stanovísk k oznámeniu, rozsah hodnotenia a časový harmonogram, úroveň spracovania správy o hodnotení, výsledku verejného prerokovania a konzultácií a za súčasného stavu poznania

s a o d p o r ú č a

schválenie strategického dokumentu „**Operačný program Bratislavský kraj 2007 - 2013**“ za dodržania podmienok uvedených v časti VI. „Závery“, bode č. 3 „Odporúčania na prepracovanie, dopracovanie, úpravu návrhu strategického dokumentu“ tohto stanoviska s tým, že ak jednotlivé projekty podporované OPBK budú podliehať procesu posudzovaniu vplyvov na životné prostredie podľa zákona, bude potrebné vykonať ich posúdenie vplyvov na životné prostredie podľa zákona, pred ich povolením podľa osobitných predpisov.

2. Odporúčaný variant

Na schválenie sa odporúča „Operačný program Bratislavský kraj 2007 - 2013“, vo verzii, ktorá bola posudzovaná podľa zákona a v priebehu posudzovania upravená z hľadiska vplyvov na životné prostredie.

3. Odporúčania na prepracovanie, dopracovanie, úpravu návrhu strategického dokumentu

Z výsledku procesu posudzovania vplyvov na životné prostredie OPBK, oznámenia, stanovísk k oznámeniu, rozsahu hodnotenia a časového harmonogramu, správy o hodnotení, verejného prerokovania a konzultácií vyplýva, že nie je potrebné prepracovanie, dopracovanie ani úprava návrhu strategického dokumentu. Avšak je potrebné aby sa do OPBK zaradil monitoring environmentálnych indikátorov a nasledovné opatrenia na zabezpečenie environmentálnej optimálnosti implementácie strategického dokumentu:

1. Zabezpečiť dôslednú realizáciu posudzovania vplyvov na životné prostredie na úrovni jednotlivých projektov podľa zákona tak, aby bola zabezpečená optimalizácia zvolených riešení a ich lokalizácie, výberu environmentálnych technológií, časovej a vecnej následnosti jednotlivých realizačných krokov, ako aj vyváženosť environmentálnych, sociálnych a ekonomických aspektov realizovaných projektov.
2. Pri výbere projektov a v priebehu ich realizácie dôsledne sledovať aspekt trvalej udržateľnosti podporovanej aktivity a vyváženosť krátkodobých a dlhodobých vplyvov.

3. Pri výbere projektov sledovať vyváženosť lokálnych, regionálnych a národných vplyvov projektov.
4. Zabezpečiť transparentnosť vrátane prístupu k informáciám v celom procese vyhlasovania výziev, výberu a pridelovania prostriedkov ako aj monitoringu a hodnotenia projektov, jednotlivých prioritných osí a programu za rešpektovania ochrany hospodárskej súťaže.
5. Zapracovať environmentálne kritériá do celkového systému hodnotenia a výberu projektov.
6. Zapracovať do celkového systému hodnotenia a výberu projektov kritériá rešpektujúce chránené územia a druhy podľa zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov.
7. Vykonávať systém environmentálneho hodnotenia projektov s monitoringom vplyvov implementácie OPBK.
8. Zabezpečiť dostatočnú informovanosť žiadateľov o environmentálnej problematike a o možných väzbách predkladaných projektov na životné prostredie.
9. Zefektívniť a zjednodušiť administráciu prípravy a realizácie projektov tak, aby boli prístupné širšiemu okruhu adresátov pomoci z rôznych regiónov, obcí bez zvláštnych požiadaviek na ich finančné, technické a personálne kapacity za súčasného zabezpečenia objektívnosti výberu a dôslednosti kontroly.

4. Odôvodnenie stanoviska z posúdenia vplyvov na životné prostredie strategického dokumentu

Stanovisko bolo vypracované podľa zákona na základe oznámenia, stanovisk k oznámeniu, rozsahu hodnotenia a časového harmonogramu, správy o hodnotení a návrhu OPBK, verejného prerokovania a konzultácií.

Pri hodnotení podkladov a vypracovaní stanoviska sa postupovalo podľa ustanovení zákona a požiadaviek smernice SEA.

Pri odporúčaní schválenia OP BK sa brali do úvahy environmentálne, sociálne a hospodárske vplyvy na cezhraničnej, národnej, regionálnej a lokálnej úrovni, ako aj vplyvy na horninové prostredie, reliéf, nerastné suroviny, geodynamické a geomorfologické javy, pôdu, miestnu klímu, ovzdušie, povrchové a podzemné vody, hlukovú situáciu a ďalšie fyzikálne a biologické charakteristiky (ako napr. vibrácie, žiarenie rádioaktívne a elektromagnetické, svetlotechnické podmienky, teplo a zápach), na genofond, biodiverzitu, biotu, ekologickú stabilitu, chránené stromy, na chránené územia podľa zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov, krajinu, jej štruktúru a využívanie, scenériu krajiny, územný systém ekologickej stability, obyvateľstvo a jeho zdravie, odpadové hospodárstvo, zdravotné riziká, sociálne a ekonomické vplyvy a súvislosti, narušenie pohody a kvality života a ich zraniteľnosť, na urbánny komplex a využívanie zeme, na kultúrne a historické pamiatky, paleontologické a archeologické náleziská, štruktúru sídiel, architektúru, budovy, na kultúrne hodnoty nehmotnej povahy, na poľnohospodársku a priemyselnú výrobu, lesné hospodárstvo, dopravu, stavby, činnosti, infraštruktúru, služby, rekreáciu a cestovný ruch.

Z výsledku posudzovania vplyvov na životné prostredie OPBK vyplynulo, že OPBK, vo verzii, ktorý bol posudzovaný z hľadiska vplyvov na životné prostredie je prijateľný z hľadiska celkových (negatívnych i pozitívnych, kumulatívnych) vplyvov na životné prostredie.

Za predpokladu realizácie odporúčaní a dôsledného monitoringu je možné minimalizovať prevažnú časť predpokladaných ako i reálne jestvujúcich negatívnych vplyvov implementácie OPBK.

V správe o hodnotení boli špecifikované, popísané, hodnotené a kvantifikované všetky významné vplyvy OPBK na životné prostredie a zdravie obyvateľstva. Najvýznamnejší vplyv OPBK na životné prostredie sa premieta do riešenia dopravy, miery zastavanosti, nakladanie s odpadovými vodami a odpadovým hospodárstvom. Je to z toho dôvodu, že bratislavský kraj je značne urbanizovaný s veľkou koncentráciou obyvateľstva a výrobných závodov. Podľa stratégie trvalo udržateľného rozvoja boli špecifikované vplyvy OPBK v hospodárskej, sociálnej a environmentálnej oblasti a posúdené ich potenciálne vplyvy na životné prostredie a zdravie obyvateľstva v prípade realizácie OPBK.

Trend zlepšovania životného prostredia vo väzbe k realizácii OPBK sa bude s nárastom času intenzifikovať. V dlhodobom časovom horizonte sa realizácia OPBK prejaví stredným zlepšením stavu životného prostredia.

Súčasný stav legislatívy pokrýva všetky nepriaznivé vplyvy OPBK na životné prostredie. Samotná legislatíva a nastúpený trend jej sprísňovania aktívne pôsobí na znižovanie všetkých negatívnych vplyvov na životné prostredie a zdravie obyvateľstva.

5. Návrh monitoringu

Pre každý OP do troch mesiacov od jeho schválenia Európskou komisiou (ďalej len „EK“) musí byť zriadený **monitorovací výbor** (ďalej len „MV“). Cieľom MV je dohliadať na efektívnosť, účinnosť a kvalitu implementácie programu. Hlavné úlohy MV v súlade s čl. 65 všeobecného nariadenia sú:

- schvaľuje kritériá pre výber projektov (do šiestich mesiacov od schválenia OP) a ich prípadnú revíziu,
- posudzuje a schvaľuje návrhy na zmenu a doplnenie obsahu operačného programu,
- pravidelne skúma výsledky implementácie programu, najmä dosahovanie cieľov operačného programu a hodnotenia,
- posudzuje a schvaľuje výročné a záverečné správy o implementácii programu pred ich odoslaním EK,
- dostáva informácie o výročnej kontrolnej správe alebo o tej jej časti, ktorá sa vzťahuje na OP a o všetkých dôležitých pripomienkach, ktoré môže EK vzniesť po jej preskúmaní,
- môže kedykoľvek navrhnúť RO akúkoľvek revíziu alebo preskúmanie OP, ktoré by mohlo umožniť dosiahnuť ciele príslušného fondu alebo zlepšiť riadenie OP vrátane finančného riadenia.

Monitorovací výbor z hľadiska monitorovania a hodnotenia dopadu realizácie Operačného programu musí zabezpečiť:

- a) návrh a schválenie kritérií pre výber projektov a hodnotenie progresu a miery dosiahnutia cieľov projektov realizujúcich operačný program tak, aby boli prioritne hodnotené dlhodobé, synergické efekty realizácie projektov pri dodržaní princípu efektívnosti vrátane environmentálnych vplyvov;
- b) pravidelné hodnotenie pokroku v dosahovaní konkrétnych cieľov operačného programu ako celu a v členení na prioritné osi;
- c) monitoring vplyvov na životné prostredie.

Podľa zákona o posudzovaní vplyvov na životné prostredie obstarávateľ strategického dokumentu je povinný zabezpečiť sledovanie a vyhodnocovanie vplyvov schváleného OPBK na životné prostredie, prípadne použiť na tento účel existujúci monitoring, aby sa predišlo zdvojovaniu monitorovania. Sledovanie a vyhodnocovanie vplyvov OPBK na životné prostredie spočíva v systematickom sledovaní a vyhodnocovaní jeho vplyvov, vyhodnocovaní jeho účinnosti, zabezpečení odborného porovnania predpokladaných vplyvov uvedených v správe o hodnotení so skutočným stavom.

Ak obstarávateľ zistí, že skutočné vplyvy OPBK na životné prostredie posudzovaného podľa zákona sú horšie, ako sa uvádza v správe o hodnotení, je povinný zabezpečiť opatrenia na ich zmiernenie a zároveň zabezpečiť zmenu, doplnenie, prípadne prepracovanie OPBK.

Z hľadiska monitorovania a hodnotenia vplyvu implementácie OPBK, jeho prioritných osí, výberu a realizácie konkrétnych projektov podporovaných OPBK je potrebné zabezpečiť nasledovné:

- návrh a schválenie kritérií pre výber projektov a hodnotenie progresu a miery dosiahnutia cieľov projektov realizujúcich strategický dokument tak, aby boli prioritne hodnotené dlhodobé, synergické, kumulatívne vplyvy realizácie projektov pri dodržaní princípov trvalo udržateľného rozvoja vrátane environmentálnych vplyvov,
- spracovanie a zverejnenie monitorovacích správ ako aj výsledkov monitoringu a priebežných vplyvov implementácie OPBK,
- naviazať systém monitoringu na systém výberu a hodnotenia projektov s využitím environmentálnych kritérií.

VII. POTVRDENIE SPRÁVNOSTI ÚDAJOV

1. Spracovatelia stanoviska

Ministerstvo životného prostredia SR
odbor posudzovania vplyvov na životné prostredie
Ing. Milan Luciak

2. Potvrdenie správnosti údajov

Ing. Viera Husková
riaditeľka odboru
posudzovania vplyvov na životné prostredie
Ministerstvo životného prostredia SR

3. Miesto a dátum vydania stanoviska

Bratislava 26. 2. 2007